

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio VI. Quit sit hoc formale, quod dicit Ingenitum: & in quo fundetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

sive modus, quo Deus est, ut patet ex D. Justin. in exposit. fidei, ibi: Si verò, inquit, *Ingeniti* vocabulum consideres, substantia modum significare id invenies. Idem habent D. Basil. lib. 3. contr. Eunom. sect. 2. D. Greg. Nyssen. lib. ad Ablabium. D. Cyril. lib. 1. thesaur. cap. 3. & D. Damascen. lib. 1. fidei cap. 9. sed modus substantiæ, aut existentia realis, non potest non esse realis, & positivus; ergo &c.

88. Respondeo primò, nomina multoties supponi, non pro suo significato formali negativo, sed pro materiali fundamento, à quo procedit negatio: sic densiores nubes appellantur tenebræ; & sic citati Patres *Ingenitum*, sive Innascibilitatem supposuerunt pro illius significato materiali, nempe pro Paternitate, quæ est realis, & positiva. Secundò vocabulum *modus* accipi ibi à Patribus analogicè, prout dicitur de modo positivo, & negativo, ut expressit D. Basil. lib. 5. contr. Eunom. & D. Cyril. loco cit. ibi: Non est, inquit, *Ingenitum substantia*, sed *substantiam*, de qua dicitur, non esse tali modo, significat.

89. Argues 6. Sancti Patres aliquando nomine *Ingeniti*, & Innascibilitatis intelligunt realem proprietatem, ut intellexerunt D. Nazianz. D. Athan. D. Damascen. D. Cyril. & alii apud P. Ruiz cit. ergo &c. Respondeo hos, & similes Patres supposuisse *Ingenitum*, & Innascibile pro suo significato materiali; non autem pro formali, quod dicunt, esse quid negativum, ut patet ex supra dictis.

90. Argues 7. Quidquid Deo convenit, aut est ad se ipsum, aut ad aliquid; sed esse *Ingenitum* non est ad se ipsum esse, ut ait D. Aug. lib. 5. de Trinit. cap. 7. ibi: Cum dicitur *Ingenitus*, non ad se ipsum dicitur; ergo est ad aliquid; consequenterque relativum, & positivum. Respondeo D. August. cit. cap. 6. dixisse *Ingenitum* dicere formaliter negationem, ut diximus num. 76. quod hic non negat, licet dicat *Ingenitum* esse ad aliquid; aut enim loquitur de *Ingenito*, sive Innascibili sumpto pro materiali; aut si pro formali, loquitur reductivè, quatenus omnis negatio ex communi Philosophorum reducitur ad prædicamentum, in quo ponitur fundamentum in quo fundatur, & affirmatio, quam excludit.

91. Argues 8. Omnis proprietas ponit aliquid in eo, cuius est proprietas; sed *Ingenitum*, sive Innascibile est proprietas Patris, ut supra diximus; ergo aliquid positivum ponit in Patre. Respondeo primò distinguendo majorem: ponit aliquid, sive positivum, sive negativum; concedo majorem: semper positivum; nego majorem: si enim proprietas est positiva, ponit aliquid positivum: si autem negativa, ponit aliquid negativum, ut ponit non lapis in homine, & sic ponit *Ingenitum* in Patre.

92. Respondeo secundò data majori, & minori, distinguendo consequens: aliquid positivum ponit in Patre ratione sui significati materialis; concedo consequentiam: sic enim ponit Paternitatem, quæ est positiva, & realis: ratione sui significati formalis; nego consequentiam: sic enim solam dicit negationem, ut diximus.

93. Argues 9. Si *Ingenitum* solam dicit negationem, sequeretur chymæram esse ingenitam; siquidem à nullo principio potest procedere; consequenterque esse *Ingenitum* non erit proprium solius Patris; sed hoc non est dicendum; ergo neque illud, ex quo sequitur. Respondeo primò negando sequelam; neque enim *Ingenitum* dicit meram negationem, sicut dicit chymæra, sed connotat apti-

Tom. 1.

tudinem procedendi à principio secundum communem rationem Personæ Divinæ, ideoque est privatio, ut infra dicemus; juxta quam proprietatem repugnat chymæra dici *Ingenitam*.

Respondeo secundò negando sequelam quoad ultimam partem; *Ingenitum* enim ex opposita omnino ratione convenit Eterno Patri, & Chymæra, sive impossibilibus; nam chymæra, sive impossibilibus convenit ob summam eorum imperfectionem; cum enim sint essentialiter non entia, non possunt esse capacia alicujus perfectionis, nec quidem per passivam productionem, & communicationem, sicq; dicuntur *Ingenita*, sive non posse procedere ab alio ob suam summam imperfectionem: at verò Pater Eternus dicitur *Ingenitus* ob suam summam perfectionem; cum enim quidditative sit ens à se, & per omnimodam improductionem, & incommunicationem habeat omnia à se, non est capax ullius productionis, aut communicationis ab alio. Unde Pater Eternus dicitur *Ingenitus* ratione fundamenti positivi essentialiter includentis omnem perfectionem à se: impossibilia autem ratione fundamenti negativi essentialiter excludentis omnem capacitatem participandi ullam perfectionem, etiam per communicationem ab alio.

SECTIO VI.

Quid sit hoc formale, quod dicitur *Ingenitum*: & in quo fundetur?

DIFFICULTAS I. Utrum *Ingenitum*, sive Innascibilitas in Patre sit mera negatio; an privatio, saltem minus propria? Hoc secundum. Ita P. Soar. lib. 8. de Trinit.

cap. 2. n. 7. P. Ruiz d. 53. de Trinit. sect. 3. num. 4. P. Amicus d. 25. n. 65. P. Tanner. d. 4. q. 4. dub. 1. n. 10. & alii supra citati. Probatur primò, quia est negatio in subiecto apto, saltem genericè ad habendam formam; siquidem cum aliæ Personæ Divinæ producantur, licet productio repugnet tali Personæ in individuo, ut ita dicam, nempe Patri, debetur tamen Filio, & Spiritui Sancto, qui sunt Personæ ejusdem ordinis cum Patre; sicque convenit Patri saltem genericè ratione aliarum Personarum; sed hoc satis est ad rationem privationis, saltem minus propriæ, ut patet in carentia visionis, quæ reperitur in talpa, & dicitur prout sic privatio, licet non sit carentia formæ in subiecto apto in individuo, sed solum in specie, aut in genere, quatenus animalia ejusdem generis cum illâ visionem postulant; ego &c.

Probatur secundò, quia si *Ingenitum* diceret de formali puram negationem, non foret proprium solius Patris; siquidem chymæra, & alia figmenta impossibilia dicuntur simpliciter ingenita, & innascibilia, quia à nullo possunt produci; sed *Ingenitum* est proprium solius Eterni Patris; ergo debet sumi prout dicit privationem, & non meram negationem. Confirmatur primò ex D. Nazianz. orat. 35. ibi: *Ingenitum*, inquit, & *genitum* inter se opponuntur, ut habitus, & privatio. Secundò, quia nisi Filius, & Spiritus Sanctus haberent eam formam, seu habitum, quem formaliter excludit *Ingenitum* ut privatio, sequeretur *Ingenitum* non esse Notionem, neque proprietatem distinguentem Patrem ab illis; cum tamen Pater idèd dicatur *Ingenitus*, ut denotetur, ejus Personæ repugnare pro-

V v v 2

pro-

processionem passivam, quam habent aliae Personae Divinae, & hac ratione ab illis distinguatur; ergo &c.

97. Obijcies 1. Omnis privatio, cum sit carentia formae debitae subiecto, involvit imperfectionem in ipso subiecto, quatenus caret tali forma sibi debita; sed in Personis Divinis non est admittenda imperfectio; ergo neque ratio privationis. Respondeo maiorem esse veram de privatione propria, quae est carentia formae debitae eidem subiecto in individuo, quod illa caret; non autem de impropria, quae solum privat formam debitam alteri subiecto ejusdem generis, ut se habet Innascibilitas, quae solum privat Patrem processionem debitam aliis Personis, non sibi.
98. Obijcies 2. D. Justin. lib. 1. de Natural. auscult. in confutatione dogmatum Aristotelis: *Ingenitum*, inquit, in generalibus quidem privationem significat, in qua cadit generatio; in aeternis autem generationem omnino negat praeferit aequè, ac futuram: ex quibus verbis constat, *Ingenitum* dicere de formalis negationem. Respondeo D. Justin. eo loco disputare contra Philosophos ethnicos, quibus tunc non expediebat ostendere, quid de ratione privationis participaret *Ingenitum* in divinis, sed quod generatio, qualem cognoverunt Philosophi, repugnaret rebus aeternis.
99. Difficultas 2. Utrum haec privatio, quam dicit *Ingenitum*, sive Innascibile, fundetur proximè, & immediatè in Paternitate? Affirmativè. Ita P. Sarr. lib. 8. de Trinit. cap. 2. n. 9. cum D. Thom. 1. p. q. 33. art. 4. P. Ruiz d. 33. sect. 5. P. Arrub. d. 121. cap. 5. num. 19. P. Amicus d. 25. n. 57. & alii. Probatur primò, quia *Ingenitum*, sive Innascibilitas, cum sit negatio privativa, ut diximus, debet fundari in aliquo positivo; sed non apparet in Patre aliquod positivum, in quo possit fundari, nisi Paternitas; ergo &c.
100. Probatur secundò, quia Innascibilitas est negatio propria solius Patris; ergo debet fundari in aliquo positivo, quod sit proprium solius Patris; sed sola Paternitas est illius propria; Essentia enim est communis omnibus Personis; ergo in sola Paternitate immediatè fundatur; cum in Patre nihil detur positivum praeter Essentiam, & Paternitatem.
101. Probatur tertio, quia cum Innascibilitas sit negatio, & ut talis debeat fundari in aliquo positivo, aut hoc positivum esset ipsa Essentia Divina, ut ait Henric. p. 2. sum. art. 57. q. 1. aut ratio patriarchalis dignitatis, seu primi principii, ut dixerunt Alexand. 1. p. q. 69. memb. 2. & Albert. 1. p. q. 39. memb. 1. aut ratio formalis plenitudinis, ut docuit D. Bonav. in 1. dist. 28. art. unico q. 1. & 2. aut ratio Authoris, principii universalis, seu primi, ut tenuit Durand. in 1. dist. 28. q. 1. art. 2. n. 9. aut Primitas ad omnem emanationem, ut dixit Richard. in 1. dist. 28. art. 2. q. 1. & 2. sed in nulla ex his formalitatibus fundatur immediatè Innascibilitas; ergo &c.
102. Probatur Minor, quia omnes assignatae formalitates (de Essentia enim jam constat n. 100.) non addunt in Patre praeter rationem principii productivi, nisi solam negationem procedendi ab alio; non enim assignabilis est alia ratio, quam illa addere possint; sed negatio procedendi ab alio nequit fundare rationem *Ingeniti*; siquidem cum negatio procedendi ab alio sit ipsamet negatio, quam formaliter dicit *Ingenitum*, esset fundamentum sui ipsius, quod non est dicendum; ergo in sola Paternitate fundatur, cum aliud non appareat.

Oppones 1. Ex D. Epiphani. haes. 76. Pater est *Ingenitus*, eo quod ipsa per se ingenta Natura est; ergo Natura, & non Paternitas fundat privationem, quam dicit *Ingenitum*. Respondeo negando consequentiam; nam D. Epiphani. solum voluit docere, rationem fundandi esse de quidditate intrinseca Patris, propter quam est Persona *Ingenita*.

Oppones 2. Ex D. August. lib. 5. de Trinit. cap. 6. ibi: Non hoc est dicere *Ingenitum*, quod est Patrem dicere: quia & si Filium non genuisset, nihil prohiberet eum dicere *Ingenitum*. Et infra: Nec ideo quisque pater, quia ingentus, nec ingentus ideo, quia pater. Ex quibus constat: primò, negationem ingentis posse esse sine Paternitate; & è contra: secundò, Paternitatem non esse rationem, propter quam sit *Ingenitus*; ergo Paternitas non est fundamentum immediatum negationis *Ingeniti*.

Respondeo cum P. Ruiz cit. sect. 5. n. 11. D. August. locis citatis solum probare, Paternitatem, in quantum est productiva alterius Personae, & prout explicitè, & formaliter refertur ad Personam productam, non esse immediatam rationem fundandi privationem, de qua loquimur; sed solum illam fundare quatenus prima personalitas est, & prima Hypostasis, de quo infra. Unde D. August. primo loco supponit, quod Pater esset Persona, licet non genuisset, ideoque dicit, etiam si non genuisset, neque haberet Filium, ac idè non esset Pater, adhuc fore *Ingenitum*, quia adhuc foret Persona Divina, ac si Deus esset unica Persona. In secundo autem loco loquitur de explicito conceptu Paternitatis, sub quo Paternitas non est fundamentum immediatum negationis *Ingeniti*, ut infra dicemus.

Oppones 3. Si Paternitas fundaret negationem Innascibilitatis, haec esset illa posterior; siquidem Paternitas esset illius fundamentum; omne autem fundamentum est prius re fundatà; sed hoc est falsum; siquidem Paternitas, & Filiatio sunt simul, utpotè correlativae; Innascibilitas autem non est posterior Filiatione; sicque neque Paternitas; ergo &c. Respondeo Innascibilitatem esse posteriorem Paternitate sub conceptu expresse Hypostasis, sub qua ratione est illius fundamentum, qui conceptus non est simul Filiatione, sed prior illa, sicut etiam est prior ipsa Paternitate, quatenus explicitè respicit Filium. De hoc tamen infra.

Oppones 4. Relationes positivae in Deo idè sunt reales, quia ex natura rei fundantur in Essentia Divina; ergo etiam Relatio negativa (sic enim appellat Innascibilitatem Henricus supra cit.) ex natura rei fundabitur in Essentia Divina; sicut enim ex natura Essentiae Divinae est, quod in aliqua Persona sit ratio, & principium quo producendi aliam; sic etiam in aliqua Persona erit ratio, ut illa Persona non producat ab alia; consequenterque erit fundamentum negationis producibilitatis. Respondeo argumentum ad plerimum probare, Essentiam Divinam fundare Innascibilitatem remotè; non autem proximè; sic enim solum dicimus fundari in Paternitate. De hoc tamen infra.

Difficultas 3. sub qua ratione Paternitas sit immediatum, & proximum fundamentum Innascibilitatis? Advertes, Paternitatem, licet à parte rei sit una, & eadem entitas in Patre, posse tamen quoad nos sub triplici conceptu considerari, prout supra diximus, nempe sub conceptu Originis, Relationis, & Hypostasis, sive subsistentiae; sub

sub quo igitur ex his conceptibus fundet immediate Innascibilitatem, est præsens difficultas: pro qua:

109. Dico 1. Innascibilitas à parte rei fundatur in Paternitate secundum omne, quod Paternitas includit à parte rei. Probatur, quia Innascibilitas, cum sit negatio realis, & à parte rei, debet à parte rei fundari in Paternitate, prout est à parte rei; sed Paternitas à parte rei includit non solum rationem Hypostasis, sed etiam Originis, & Relationis; ergo prout sic à parte rei est fundamentum Innascibilitatis.

110. Dico 2. Paternitas, si sumatur quoad nos, solum sub conceptu primæ Hypostasis est immediatum, & proximum fundamentum Innascibilitatis. Ita P. Ruiz. de 33. de Trinit. sect. 5. P. Amicus d. 25. n. 57. & videntur tenere P. Soar. lib. 8. de Trinit. cap. 2. n. 9. P. Granad. tract. 8. d. 4. n. 4. P. Præposit. l. p. q. 33. d. 4. n. 20. & alii, licet non expressis verbis. Probatur primò, quia Pater non ideo est Innascibilis, quia Pater, ut patet ex supra dictis; siquidem talis poterat esse respectu Filii, & tamen esse ab alio; & poterat non esse ab alio, & tamen Filium non generare, juxta illud D. Aug. lib. 5. de Trinit. cap. 6. ibi: *Nec ideo quisque Pater, quia Ingenitus; nec Ingenitus ideo, quia Pater*; ergo ideo est Innascibilis, quia taliter Pater, id est, quia constitutus Paternitate sub conceptu primæ Hypostasis; ergo Paternitas sub hoc conceptu primæ Hypostasis est ratio fundans Innascibilitatem. Secundò, nam ex eo, quod Pater habeat Hypostasim primam simpliciter, sequitur immediate non esse ab alio priori, seu esse simpliciter Innascibilem; implicat enim habere primam Hypostasim, & esse ab alio priori; esset enim, & non esset prima Hypostasis, ut patet; ergo Innascibilitas fundatur immediate in ratione primæ Hypostasis.

111. Objicies 1. Ratio primæ Hypostasis coincidet cum ratione primi principii, seu fontalis originis aliarum Personarum; sed Innascibilitas non fundatur immediate in ratione primi principii, seu fontalis originis aliarum Personarum; siquidem si per impossibile Pater alias Personas non produceret, adhuc posset esse innascibilis; ergo neque fundatur immediate in ratione primæ Hypostasis. Resp. primò negando majorem; ratio enim primæ Hypostasis non sumitur in ordine ad aliquam Personam posteriorem, cujus sit primum principium, & fontalis origo, sed in ordine ad aliam priorem, à qua procedat; sic rationes illæ, licet in prima Hypostasi sint idem formaliter confusæ, distinguuntur tamen, saltem secundum expressum, & ut sic dicimus Hypostasim fundare Innascibilitatem. Secundò, si Pater per impossibile non produceret alias Personas, non futuram eandem Paternitatem; sicut neque eandem Innascibilitatem.

112. Objicies 2. Paternitas etiam sumpta sub ratione primæ Hypostasis, est quid relativum; ergo adhuc ut Relatio est fundamentum immediatum Innascibilitatis. Respondeo esse quid relativum formaliter confusæ, non tamen formaliter expressæ; sic enim est quid absolutum, sub qua expressione dicimus esse rationem formalem fundandi Innascibilitatem, præscindendo à formalitate Relationis, & Originis, licet in illis etiam fundetur confusæ, quod non negamus, ideo enim diximus à parte rei fundari in Paternitate secundum omne, quod includit.

113. Inferes: Ergo admittitur in Persona Patris aliqua perfectio constitutiva illius, quæ sit absoluta,

& aliis Personis non communicabilis. Respondeo cum P. Amico cit. n. 67. non repugnare admittere in Personis Divinis aliquam rationem absolutam partialem & incompletam; sic enim in illis admittimus rationem entis, substantiæ, & formæ hypostaticæ, qui conceptus formaliter sunt absoluti; siquidem cum Personalitates Divinæ sint perfectiones reales, & substantiales, necessariò includunt reales conceptus entis, substantiæ, & formæ hypostaticæ. Unde solum repugnat concipere hujusmodi formalitates ut absolutas sub ultimo, & quasi differentiali conceptu constitutivo Personæ; & sic non concipimus Paternitatem, quando illam concipimus sub conceptu expresso primæ Hypostasis, sed ab illo ultimo conceptu, & differentiali, per quem ultimò perfectè constituitur Persona Patris, præscindimus; cum constitutio Personæ Divinæ sit hypostaticè incommunicabilis.

114. Objicies 3. Natura Divina est prima radix, ratione cujus ipsa Paternitas sub ratione primæ Hypostasis exigit essentialiter primò terminare Naturam; siquidem cum sit proprietas Naturæ substantialis, ab illa habet, quod sit talis, vel talis essentia, & exigentia; ergo ipsa Natura, & non Paternitas sub ratione primæ Hypostasis, est prima radix, & fundamentum Innascibilitatis. Resp. argumentum solum probare, Naturam divinam esse radicem & fundamentum Innascibilitatis remotè, & mediatè; non autem proximè & immediatè; sic enim est sola Paternitas sub conceptu primæ Hypostasis, sive subsistentiæ primò, & à se terminantis Naturam.

Difficultas 4. Utrum Paternitas sit prior Innascibilitate? Dico 1. Si Paternitas sumatur quoad nos inadæquatè sub solo conceptu primæ Hypostasis, est prior Innascibilitate. Ita P. Soar. lib. 8. de Trinit. cap. 1. n. 1. P. Amicus d. 25. n. 64. Probatur, quia omne fundamentum est prius forma fundata in illo; sed Paternitas sub conceptu expresso primæ Hypostasis est proximum & immediatum fundamentum Innascibilitatis; ergo est prior prout sic, quàm Innascibilitas.

116. Dico 2. Si Paternitas sumatur sub conceptu etiam inadæquato Originis, aut Relationis, est posterior Innascibilitate. Probatur, quia expressio Originis, aut Relationis advenit Paternitati sub ratione primæ Hypostasis jam in tali ratione constitutæ; sed talis constituitur, & denominatur formaliter per Innascibilitatem; ergo sicut ratio Originis, aut Relationis supponunt rationem primæ Hypostasis; ita etiam supponunt Innascibilitatem.

117. Objicies contra primam conclusionem: Prius est, Patrem non esse ab alio, sive esse à se simpliciter, quàm esse ad alium, nempe ad Filium; sed per Innascibilitatem habet non esse ab alio, & per Paternitatem est ad Filium; ergo Paternitas est posterior Innascibilitate. Respondeo argumentum solum probare Innascibilitatem esse priorem Paternitate sub conceptu expresso Relationis, aut Originis, ut diximus in secunda conclusione; non tamen esse priorem Paternitate sub conceptu primæ Hypostasis, quod in prima conclusione negavimus.

118. Quærendum hinc erat: Utrum, & quomodo Pater sit principium totius Deitatis? Principium, & Author Filii? Principium, & Fons totius Trinitatis? An Filius possit dici principium Spiritus Sancti? An Pater possit dici causa Filii: & Pater, ac Filius causa Spiritus Sancti? An Filius, & Spiritus Sanctus possint dici principiati, & causati? Quia tamen de his, aliisque similibus jam supra diximus

d. 3. sect. 11. per totam, idèd hîc de illis nihil dicendum, ex dictis enim loco citato constat.

119. Primò, Patrem dici posse *Principium*, & *Auctorem* Filii; & Filium posse etiam dici *Principium* Spiritus Sancti; non posse tamen dici *Causas*; præsertim inter Latinos; quidquid sit inter Græcos, quoniam nomine *Causa* significant principium. Secundò, Personas productas posse dici *principiatas*, & habere principium conferens illis esse: non tamen absolute habere *principium*, aut *initium*; siquidem hujusmodi locutiones absolute prolata significant principium, aut initium durationis, quod dici non potest de Personis Divinis; cum omnes sint ab æterno.

120. Tertiò, Patrem posse etiam dici *Principium*, & *Fons* totius Divinitatis, siquidem Pater est principium totius communicationis possibilis divinitatis, nempe Filio, & Spiritui Sancto: & est principium Personarum productarum, quæ totam divinitatem includunt. Non tamen ita potest dici de Filio, licet simul cum Patre communicet divinitatem Spiritui Sancto: tum quia est contra modum loquendi Conciliorum, & Sanctorum Patrum, à quo recedere non licet; solum autem ita loquuntur de Patre: tum etiam, quia esse *Principium*, & *Fons* totius Divinitatis, est esse principium communicandi Divinitatem omnibus Personis, & omni modo possibili communicationis, quod solus habet Pater, & non Filius, qui solum cum Patre communicat divinitatem Spiritui Sancto: tum denique quia solus Pater est simpliciter primum *principium*, & *fons* Deitatis, utpotè qui solus illam non accipit ab alia Persona.

121. Quartò, Patrem posse etiam dici *Principium*, & *Fontem* totius Trinitatis; siquidem omnis multiplicatio Personarum productarum est à Patre. Neque ex hoc sequitur, Patrem dicendum etiam esse principium sui ipsius, quatenus etiam ipse in Trinitate includitur; nam Adamus dicitur principium totius generis humani, in quo includitur, non tamen sui ipsius. Unde dici *Principium* totius Trinitatis significat, Patrem esse principium omnium divinarum Personarum producibilium, quod est verum: sicut quando dicitur principium totius Deitatis, significatur, esse principium totius communicabilitatis possibilis Naturæ Divinæ. Vide de his P. Soar, lib. 8. de Trinit. cap. 3. P. Amicum d. 25. sect. 1. & P. Ruiz, de Trinit. d. 48. 49. & 50. ubi latius de hac re,

DISPUTATIO VII.

De Persona Filii.

SECTIO I.

Virum secundam Personam propriè sit Filium?

DIFFICULTAS I. Utrum processio Verbi Divini sit propriè generatio? Affirmative. Est de Fide. Ita omnes Doctores Catholici. Probatur primò auctoritate Sacre Scripturæ Psal. 109. ibi: *Ex utero ante Lucife-*

rum genui te. Et ad Hebr. 1. *Filius meus es tu; ego hodie genui te.* Et Isai. 53. ibi: *Generationem ejus quis enarrabit.* Et Joan. 1. *Vidimus gloriam ejus; gloriam quasi Unigeniti à Patre.* Et Proverb. 8. ubi Sapientia Increata se ipsam ita manifestat: *Non dum erant abyssi, & ego jam concepta eram.* Et Ecclesiast. 24. *Ego ex ore Altissimi prodixi primogenita ante omnem creaturam.* Et sæpè alibi.

Probatur secundò auctoritate Conciliorum, & Sanctorum Patrum. Concil. Nicæn. in Symbol. ibi: *Genitum non factum.* Idem definitur in Concil. Constant. 1. Ephesin. 1. Toletan. 1. & 11. In Symbol. D. Athan. *Filius à Patre solo est non factus, nec creatus, sed genitus.* Et D. Fulgent. ad 2. object. Arianor. *Quis, inquit, Filium dicat, & genitum nesciat? Quis Patrem valeat credere, quem non confiteretur genuisse?* Et D. Basil. homil. 28. contra Sabelian. *Ex Patre Filius, ait, non mandato factus, sed ex illius naturæ genitus est.* Et D. Epiphanius hær. 62. ibi: *Perfectus existens Pater in substantia, & Filius perfectus existens semper in substantia, ex Patre in veritate genitus, Filius genuinus.* Idem habent omnes alii Patres, quorum plures adducit P. Ruiz, d. 4. de Trinit. sect. 1. & 2.

Probatur tertiò ratione, quia secunda Persona procedit per originem, & est vivens à vivente juxta illud Joan. 5. 26. *Sicut Pater habet vitam in semet ipso, ita dedit Filio habere vitam:* Est etiam à principio conjuncto, quia Pater communicat Verbo, non partem suæ substantiæ à se divisæ, ut finit creatis, sed totam & indistinctam suam substantiam: deinde est in similitudinem, imò in identitatem Naturæ; sed hæc constituunt veram, & propriam generationem, ut ex dicendis constabit; ergo &c.

Objicies 1. Ex D. Basil. lib. 2. contr. Eunom. 4. Verbum Dei non debet dici *genitus*; ergo neque *genitum*. Respondeo negando consequentiam; nam *genitura* dicit rem imperfectam, qualis est fœtus abortivus: Undè nihil mirum, quod non dicatur de Verbo; de quo tamen propriè dicitur *genitum*, non solum de præterito, sed etiam de præsentem, ut infra dicemus.

Objicies 2. Ex eodem D. Basil. lib. 5. contr. Eunom. generatio ex humanis transfertur in Deum; ergo generatio Verbi non est propria generatio. Antecedens patet ex cit. loco D. Basil. *Nec Filius, inquit, nec generatio Deitatis proprium est, sed ex humana generatione adductum;* ergo &c. Respondeo ex his solum sequi, generationem non esse solius Verbi, sed dari etiam in humanis; non autem sequi, generationem Verbi non esse propriam, & veram generationem, ut facitur idem D. Basil. loco cit. qui post pauca subdit: *Generat Deus, ait, non ut homo: generat autem verè, & edit Verbum verè.*

Objicies 3. Si datur verus Filius Dei à Deo verè genitus; aut hic antecessit suam generationem; aut non: Si primum; aut illam antecessit actu; & hoc non; alioqui prius esset Filius, quam genitus: aut illam antecessit potentia; & hoc etiam non; siquidem in Deo admittitur non potest dari potentia reducibilis ad actum: Si secundum, erit quid creatum, & factum ex nihilo, quod neque est Deus, neque Filius Dei, ut intendebant Ariani; ergo &c. Respondeo Arianos in hoc esse delatos, quod nomine antecessionis intelligebant prioritatem durationis, cum tamen in Mysterio Trinitatis nulla sit prioritas, aut posterioritas durationis, sed solius originis, quæ solum importat processionem unius ab alio, & stare potest cum coeternitate,